

**HRVATSKI SABOR
KLUB ZASTUPNIKA SDP-a**

Zagreb, 3. travnja 2007.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Na temelju članka 84. Ustava Republike Hrvatske i članka 129. i 159. Poslovnika Hrvatskoga sabora, Klub zastupnika SDP-a podnosi Prijedlog zakona o izmjenama i dopuni Zakona o sprječavanju sukoba interesa u obnašanju javnih dužnosti, s Konačnim prijedlogom zakona.

Za predstavnike Kluba zastupnika SDP-a, koji će u njegovo ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela određeni su zastupnici Josip Leko, Ivo Josipović, Nenad Stazić, Mato Arlović, Ingrid Antičević Marinović

**POTPREDSJEDNICA KLUBA
ZASTUPNIKA SDP-a**

Milanka Opačić

KLUB ZASTUPNIKA SDP

**PRIJEDLOG
ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA O SPRJEČAVANJU
SUKOBA INTERESA U OBNAŠANJU JAVNIH DUŽNOSTI, S KONAČNIM
PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, travanj 2007.

**PRIJEDLOG ZAKONA
O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA O SPRJEČAVANJU SUKOBIA INTERESA
U OBNAŠANJU JAVNIH DUŽNOSTI**

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavak 4. Ustava Republike Hrvatske.

**II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA TREBA UREDITI
ZAKONOM TE POSLJEDICE NJEGOVA DONOŠENJA**

Zakon o sprječavanju sukoba interesa u obnašanju javnih dužnosti (Narodne novine, broj 163/03, 94/04, 48/05, 141/06) uređuje uvjete i način javne kontrole djelovanja dužnosnika, a u svrhu sprječavanja sukoba javnog i privatnog interesa. Osnovna zadaća Zakona je jačati povjerenje javnosti u rad dužnosnika i time pojačati povjerenje javnosti u politički sustav i njegove institucije. U ovom trenutku Zakon je u primjeni gotovo četiri godine, a Povjerenstvo za sprječavanje sukoba interesa u aktualnom sastavu ispunjava svoju obvezu primjene Zakona preko dvije godine, vrijeme sasvim dovoljno da se uoče problemi koji otežavaju ispunjavanje bitnog smisla Zakona.

Među problemima takve vrste najvažnija su četiri. Njihovo rješavanje predstavlja sadržaj ovoga Konačnog prijedloga izmjena i dopuna Zakona.

Prvi razlog predloženih izmjena i dopuna Zakona je potreba da se dužnosnicima ubuduće onemogući sudjelovanje u članstvu nadzornih odbora trgovačkih društava koja su u državnom vlasništvu ili u kojima država ima većinski udjel, a od posebnog su državnog interesa. Praksa je pokazala da dužnosnici ponekad nemaju ni dovoljno znanja ni dovoljno vremena za kvalitetno obavljanje te funkcije. Predviđena kao iznimka, mogućnost članstva u nadzornim odborima pretvorila se u pravilo. Nadzor nad radom takvih trgovačkih društava moguće je kvalitetnije obaviti i bez sudjelovanja dužnosnika u nadzornim tijelima na način da Vlada imenuje stručne osobe u nadzorne odbore koji, međutim, nisu dužnosnici. Dužnosnicima bi se isto tako onemogućilo da budu članovi upravljačkih ili nadzornih organa neprofitnih pravnih osoba kao što su zaklade, udruge i druge pravne osobe koje obavljaju znanstvenu, humanitarnu, kulturnu, sportsku i sličnu djelatnost.

Drugi bitan razlog izmjene Zakona odnosi se na potrebu određivanja drukčijeg sastava samoga Povjerenstva. Naime, četiri člana Povjerenstva biraju se iz

redova zastupnika Hrvatskog sabora, a ostala tri su ugledni javni djelatnici. Praksa rada Povjerenstva je pokazala da su njegove odluke, baš zbog ovakvog odnosa broja članova koji dolaze iz redova politike i onih iz redova ostale javnosti, ponekad motivirane isključivo političkim razlozima. Ovo se osobito očituje u postupku odlučivanja o sukobu interesa za dužnosnike na najvišim dužnosničkim položajima. Tu postaje jasno vidljivo kako stranačka lojalnost članova Povjerenstva iz redova zastupnika odnosi prevagu nad obavezom poštivanja Zakona.

Stoga je potrebno «odnos snaga» u Povjerenstvu promijeniti na način da se uglednim javnim djelatnicima dade veća uloga, povećanjem njihova broja s postojećih tri na pet, a da «politički element» bude zastupljen s dva člana, jednim iz redova oporbenih zastupnika, a jednim iz redova zastupnika koji čine parlamentarnu većinu.

Treći razlog izmjene nalazi se u činjenici da je važećom odredbom Zakona postupak pred Povjerenstvom zatvoren za javnost, a Povjerenstvo na kraju samo objavljuje svoju odluku. To je neprimjereno samoj prirodi postupka. Odlučivanje o sukobu interesa znači zapravo zaštitu javnog interesa i učvršćenje povjerenja javnosti u ponašanje dužnosnika. Zbog toga je nužno da i cijeli postupak, a ne samo njegov rezultat, odnosno konačna odluka, budu u potpunosti dostupni javnosti. To je jedini način da javnost ima uvid u to je li postupak odlučivanja u Povjerenstvu nepristran u odnosu na dužnosnika o kojem se odlučuje. Uostalom, postupci su načelno otvoreni javnosti i u puno formalnijim postupcima, kakvi su kazneni, parnični ili upravni.

Na kraju, **četvrti** razlog za promjenu Zakona proizlazi iz činjenice da dužnosnici u pravilu ne postupaju po odluci Povjerenstva i da odluke Povjerenstva o tome da su se našli u sukobu interesa, ne objavljuju u medijima o vlastitom trošku. Javnost, međutim, ima pravo biti upoznata s takvim odlukama, pa je nužno i samom Povjerenstvu omogućiti da takve svoje odluke javno objavljuje.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga zakona bit će potrebno osigurati 270.000,00 kn godišnje, od čega oko 120.000,00 kn godišnje za naknadu za rad članovima Povjerenstva iz redova uglednih javnih djelatnika te oko 150.000,00 za objavu odluka Povjerenstva.

Sredstva će se osigurati u Državnom proračunu.

IV. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA POHITNOM POSTUPKU

Opravdani razlozi nalažu da se ovaj zakon donese po hitnom postupku nalaze se u nužnosti da se riješe pitanja vezana uz političku stabilnost i uspješnost rada

važnih tijela javne vlasti, kao i u činjenici da se radi o pitanju od iznimnog interesa za hrvatsku javnost.

V. TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU ODNOSNO DOPUNJUJU

Uz prijedlog zakona prilaže se tekst odredaba Zakona koje se mijenjaju ili dopunjuju.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA O SPRJEČAVANJU SUKOBA INTERESA U OBNAŠANJU JAVNIH DUŽNOSTI

Članak 1.

U Zakonu o sprječavanju sukoba interesa u obnašanju javnih dužnosti ("Narodne novine", broj 163/03., 94/04., 48/05. i 141/06.) u članku 11. stavak 6. i 7, briše se.

Dosadašnji stavci 8. i 9. postaju stavci 6. i 7.

Članak 2.

Članak 16. stavak 3. mijenja se i glasi:

(3) «Pet članova Povjerenstva su iz redova uglednih javnih djelatnika, a dva člana su iz redova zastupnika u Hrvatskom saboru, s time da jedan član iz redova zastupnika u Hrvatskom saboru pripada oporbi, a jedan član pripada stranci ili koaliciji stranaka koja obnaša vlast. Predsjednik Povjerenstva ne smije biti član stranke ili koalicije stranaka koja obnaša vlast.»

Članak 3.

Članak 18. stavak 5. mijenja se i glasi:

(5) «Postupak pred Povjerenstvom otvoren je za javnost. Povjerenstvo javno objavljuje rezultate provedenog postupka te može objaviti svoje odluke.

Članak 4.

U članku 19. iza stavka 2. dodaje se stavak 3. koji glasi:

(3) « Ne objavi li dužnosnik odluku Povjerenstva iz stavka 2. ovoga članka, Povjerenstvo će, protekom roka utvrđenog za objavu, donesenu odluku javno objaviti. «

Dosadašnji stavci 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 i 10. navedenog članka postaju stavci 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 i 11. istoga članka.

Članak 5.

(1) Ovaj zakon stupa na snagu osmoga dana od objave u Narodnim novinama, osim članka 2, koji stupa na snagu danom konstituiranja prvog sljedećeg saziva Hrvatskog sabora.

(2) Hrvatski sabor u prvom sljedećem sazivu imenovat će članove Povjerenstva na način utvrđen u članku 16. stavku 2. i 4. Zakona, s time da mandat dosadašnjim članovima Povjerenstva iz redova uglednih javnih djelatnika ostaje nepromijenjen.

Obrazloženje

Uz članak 1.

Člankom se osigurava dosljedno provođenje načela zaštite javnog interesa i sprječava mogućnost nastanka okolnosti sukoba interesa.

Uz članak 2.

Člankom se otklanja mogućnost da članovi Povjerenstva donose odluke u kojima će pred legalnim razlozima prevladavati politički razlozi za odluku.

Uz članak 3.

Člankom se usklađuje intencija i namjena zakona s odredbama kojima je svrha tu intenciju i namjenu ispunjavati (dosljedno poštivanje načela javnosti u funkciji zaštite javnog interesa i integriteta javne sfere).

Uz članak 4.

Člankom se uklanja mogućnost da se i u specifičnoj instanci objave odluke, kao konkretnom pojedinačnom slučaju ispunjavanja zakonskog načela javnosti, onemogućí kršenje toga načela.

Uz članak 5.

Člankom se uređuje trenutak stupanja Zakona na snagu.

TEKST ODREDBA VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU ODNOSNO DOPUNJUJU

ČLANSTVO U TRGOVAČKIM DRUŠTVIMA, UPRAVAMA I NADZORNIM ODBORIMA TRGOVAČKIH DRUŠTAVA

Članak 11.

(1) Dužnosnik koji ima 25% i više dionica, odnosno udjela u trgovačkom društvu za vrijeme obnašanja javne dužnosti prenijet će svoja upravljačka prava na temelju udjela u društvu na drugu osobu, osim na osobe iz članka 4. ovoga Zakona, ili posebno tijelo. Ta osoba, odnosno posebno tijelo (povjerenik) djelovat će glede ostvarivanja članskih prava i udjela u društvu u svoje ime, a za račun dužnosnika.

(2) Povjerenik se smatra s dužnosnikom povezanom osobom u smislu članka 4. ovoga Zakona.

(3) Ako povjerenik putem javnog natječaja ili na drugi način stupa u poslovni odnos s tijelima državne vlasti ili s jedinicama lokalne samouprave ili s trgovačkim društvima u kojima Republika Hrvatska ili jedinica lokalne samouprave ima više od 25% upravljačkih udjela, o takvom je poslovnom događaju dužan obavijestiti Povjerenstvo.

(4) Za vrijeme dok su njegova upravljačka prava u trgovačkim društvima prenesena na drugu osobu ili posebno tijelo, dužnosnik ne smije davati obavijesti, upute, naloge ili na drugi način biti u vezi s tom osobom ili tijelom te time utjecati na ostvarivanje prava i ispunjavanje obveza koji proizlaze iz članskih prava u tim društvima. Dužnosnik ima pravo da ga se jedanput godišnje obavještava o stanju trgovačkih društava u kojima ima udjele.

(5) Dužnosnici ne mogu biti članovi uprava ili nadzornih odbora trgovačkih društava.

(6) Iznimno, dužnosnici mogu biti članovi nadzornih odbora u trgovačkim društvima koja su u državnom vlasništvu ili u kojima država ima većinski udjel, a od posebnog su državnog interesa, ali bez prava na ikakvu naknadu ili primanje dara, osim prava na naknadu putnih i drugih troškova. Hrvatski sabor utvrđuje popis trgovačkih društava od posebnog državnog interesa, na prijedlog Vlade Republike Hrvatske.

(7) Dužnosnici smiju biti članovi upravljačkih ili nadzornih organa neprofitnih pravnih osoba kao što su zaklade, udruge i druge pravne osobe koje obavljaju znanstvenu, humanitarnu, kulturnu, sportsku i sličnu djelatnost, ali bez prava na naknadu ili primanje dara u toj ulozi, osim prava na naknadu putnih i drugih troškova.

(8) Dužnosnici koji obavljaju samostalnu djelatnost, obrt ili djelatnost obiteljskog gospodarstva, odnosno neku sličnu djelatnost obvezni su to prijaviti Povjerenstvu u roku iz članka 7. stavka 1. ovoga Zakona. Ako dužnosnik ostvaruje prihod koji je manji od plaće za dužnost koju obnaša, ima pravo na razliku naknade između plaće i prihoda koji ostvaruje navedenim djelatnostima.

POVJERENSTVO ZA ODLUČIVANJE O SUKOBU INTERESA

Članak 16.

(1) Radi provedbe ovoga Zakona osniva se Povjerenstvo iz članka 5. ovoga Zakona.

(2) Povjerenstvo se sastoji od 7 članova koji između sebe biraju predsjednika. Članove Povjerenstva imenuje Hrvatski sabor na prijedlog Odbora za izbor, imenovanja i upravne poslove Hrvatskoga sabora. U prijedlogu za člana Povjerenstva vodi se računa o njegovom radu i ugledu.

(3) Četiri člana Povjerenstva su iz redova zastupnika Hrvatskoga sabora, a ostali članovi su ugledni javni djelatnici, s time da dva člana Povjerenstva ne mogu biti iz iste političke stranke. Predsjednik Povjerenstva ne smije biti član stranke koja obnaša vlast.

(4) Članovi Povjerenstva imenuju se na vrijeme od sedam godina. Iznimno članovi Povjerenstva iz redova zastupnika Hrvatskoga sabora biraju se na vrijeme trajanja mandata u Hrvatskom saboru. Član povjerenstva može biti ponovno imenovan najviše jednom.

POSTUPAK PRED POVJERENSTVOM

Članak 18.

(1) Postupak pred Povjerenstvom pokreće Povjerenstvo ili se postupak pokreće na zahtjev dužnosnika.

(2) Povjerenstvo može postupak pokrenuti i na temelju prijave neke druge osobe ili na temelju anonimne prijave.

(3) Povjerenstvo će o pokretanju postupka izvijestiti dužnosnika, te zatražiti njegovo očitovanje o navodima prijave.

(4) Povjerenstvo ima pravo utvrditi činjenice vlastitom istragom ili pribaviti činjenice i dokaze djelovanjem drugih tijela izvršne vlasti.

(5) Postupak pred Povjerenstvom zatvoren je za javnost. Povjerenstvo javno obznanjuje jedino konačne rezultate provedenog postupka.

(6) Povjerenstvo će u slučaju dvojbe o postojanju povrede obveze izvijestiti onog dužnosnika za kojeg postoje osnove sumnje da je prekršio pravila postupanja utvrđena ovim Zakonom tražeći očitovanje o navodima prijave. Prije izricanja sankcije Povjerenstvo mora pribaviti očitovanje dužnosnika na kojeg se sankcija odnosi.

(7) Povjerenstvo samostalno utvrđuje činjenice, a druga nadležna tijela su dužna bez odgode, na njegov zahtjev, dostaviti mu činjenice i dokaze.

SANKCIJE ZA KRŠENJE ODREDABA OVOGA ZAKONA

Članak 19.

(1) Dužnosnici će dati pisanu izjavu koja sadrži privolu da se pod uvjetima iz ovoga Zakona provede postupak pred Povjerenstvom. Dužnosnici će dati izjavu da će na poziv Povjerenstva za najteže oblike kršenja ovoga Zakona ponuditi ostavku tijelu koje je dužnosnika imenovalo na funkciju.

(2) Sankcije koje Povjerenstvo može izreći dužnosniku jesu: obustava isplate dijela neto mjesečne plaće dužnosnika, opomena i javno objavljivanje odluke Povjerenstva na trošak dužnosnika.

(3) Dužnosniku koji u izvješću iz članka 7. ovoga Zakona navede neistinite podatke, Povjerenstvo može izreći sankciju obustave isplate neto mjesečne plaće u iznosu od 1.000,00 do 3.000,00 kuna.

(4) Sankciju iz stavka 2. ovoga članka Povjerenstvo može izreći dužnosniku koji prekrši odredbe ovoga Zakona o zabranjenim djelovanjima dužnosnika (članak 6.), primanju darova (članak 8.), naknadama dužnosnika (članak 9.), obavljanju drugih poslova dužnosnika (članak 10.), članstvu u trgovačkim društvima, upravama i nadzornim odborima trgovačkih društava (članak 11.), registraciji naknada na koje dužnosnici imaju pravo (članak 12.), drugim приходima dužnosnika (članak 13.), obavještanju o utjecaju na nepristranost dužnosnika (članak 14.) i trajanju obveza iz ovoga Zakona (članak 17.).

(5) Sankcija obustave isplate dijela neto mjesečne plaće dužnosnika ne može trajati dulje od tri mjeseca, a ukupni iznos obuhvaćen obustavom ne smije prelaziti 8.000,00 kuna.

(6) Ako utvrdi postojanje osobito olakotnih okolnosti, umjesto obustave isplate dijela neto mjesečno plaće, Povjerenstvo dužnosniku može izreći opomenu.

(7) Povjerenstvo može odrediti da se rješenje kojim se dužnosnik proglašava krivim javno objavi na trošak dužnosnika.